

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА ТОРГІВЛІ

Іспанова Т.А., гр. МВ-29

Науковий керівник – ст. викл. Н.М. Гаркуша
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Важливим показником, що характеризує роботу торговельних підприємств, є витрати операційної діяльності. Аналіз витрат операційної діяльності дозволяє з'ясувати причини і тенденції зміни даного показника, установити резерви мінімізації витрат. Однак є певні проблеми при його проведенні.

Аналіз операційних витрат підприємства торгівлі проводиться за двома напрямками: вивчення витрат за загальною сумою й рівнем; вивчення витрат за складом, елементам витрат і статтям номенклатури.

У процесі аналізу операційних витрат торговельного підприємства за загальною сумою й рівнем використовують систему аналітичних показників, основними з яких є: абсолютна зміна суми й рівня витрат операційної діяльності; зміна структури операційних витрат; темп зміни рівня витрат, пов'язаних зі здійсненням торговельної діяльності.

Абсолютне відхилення суми витрат характеризує розмір абсолютної економії (перевитрати) кошторису операційних витрат. Слід зазначити, що основним недоліком розрахунку цього показника є те, що не враховується ступінь залежності окремих статей операційних витрат від обсягу товарообігу. Тому для одержання достовірного результату по використанню ресурсів, що формують витрати, необхідно фактичні витрати звітного періоду зіставляти з базисними, скоректованими на фактичний товарообіг досліджуваного періоду. Наявність даного показника дає можливість визначити по операційних витратах відносну суму їх економії (перевитрати), що показує, як змінюються операційні витрати підприємства під впливом інших (не пов'язаних з обсягом реалізації товарів) факторів.

У процесі аналізу поряд з абсолютними аналітичними показниками, розраховують й відносні. Наприклад, індекси абсолютної суми й рівня операційних витрат, які показують у скільки разів фактична сума або рівень витрат операційної діяльності вище (нижче) базисного рівня. Для оцінки ступеня інтенсивності зміни витрат операційної діяльності використовують також показники темпу зміни суми рівня операційних витрат, розраховані як процентне відношення розміру зниження (росту) рівня витрат до їх базисного рівня.

МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ В УКРАЇНІ

Кашена О.Д., гр. Ф-49

Науковий керівник – асист. М.В. Костинська
Харківський державний університет харчування та торгівлі

Виникнення, активне використання, подальший розвиток та вдосконалення систем оцінки фінансової стійкості у сучасній банківській практиці є надзвичайно важливим для реальної та потенційної клієнтури банків, його акціонерів, а також органів державного регулювання і нагляду й інших комерційних банків України.

Аналіз нормативного забезпечення та наукової літератури, що стосується оцінки фінансової стійкості банків, дає змогу зазначити, що методи оцінки фінансової стійкості - це складові системи моніторингу фінансового стану банків, яка охоплює безперервне спостереження за важливими показниками фінансового стану, їх оцінку, аналіз і прогноз із метою прийняття своєчасних та ефективних управлінських рішень для забезпечення фінансової стійкості банку.

Сучасні підходи до організації моніторингу фінансового стану банків можна класифікувати наступним чином:

- коефіцієнтний аналіз та аналіз однорідних груп (Німеччина, США);
- рейтингові системи оцінки, що передбачають ранжування банків (США, Італія, Франція, Росія, Україна, Польща, Чехія, Словаччина, Туркменістан, Казахстан, Узбекистан, Вірменія, країни Балтики);
- комплексні оцінки банківського ризику (Великобританія, Нідерланди);
- статистичні моделі (системи "попереднього реагування") (США);
- макроруденційний аналіз (країни-члени МВФ).

Застосування кожного з даних підходів передбачає виконання відповідних завдань, зокрема: 1) оцінку поточного фінансового стану (стійкості); 2) прогнозування майбутнього фінансового стану; 3) визначення категорії ризику; 4) кількісний аналіз та певні статистичні процедури.

Методи та прийоми оцінки фінансової стійкості комерційних банків потребують постійного вдосконалення, оскільки можуть змінюватися цілі моніторингу.